

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

EVROPSKA UNIJA

Jan Tinbergen:

- „Integracija je ostvarenje najpoželjnije strukture međunarodne privrede, uklanjajući veštačke prepreke optimalnom funkcionisanju i smišljeno uvodeći sve željene elemente koordinacije i unifikacije”.

Bela Balaša:

- trgovinska integracija („trade integration”)
- faktorska integracija („factor integration”)
- integracija politika („policy integration”)
- potpuna integracija („total integration”)

Gradacija procesa integracije

Oblik	Slobodna trgovina	Zajedn. spoljna trgovina	Slobodna mobilnost faktora proizvod.	Harmonizacija ekonom. politike	Unifikacija ekonom. politike
Zona slobodne trgovine	*				
Carinska unija	*	*			
Zajedničko tržište	*	*	*		
Ekonomska unija – integracija politika	*	*	*	*	
Potpuna integracija	*	*	*	*	*

- **9. maj 1950.** – **Šumanov plan** o osnivanju Evropske zajednice za uglj i čelik (European Coal and Steel Community, ECSC)
- **18. april 1951.** – Šumanov plan kodifikovan u Parizu od strane Francuske, Zapadne Nemačke, Italije, Belgije, Holandije i Luksemburga.
- **10. avgusta 1952.** – **Pariski sporazum** stupa na snagu
- **25. mart 1957.** – Šest zemalja u Rimu potpisalo „**Rimske Ugovore**” o osnivanju Evropske ekonomske zajednice (EEZ) i Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom)

Rimski ugovori kao kamen temeljac evropske integracije predviđali su:

- ukidanje carinskih i drugih barijera i stvaranje zajedničkog tržišta;
- stvaranje zajedničke carinske tarife u trgovinskim odnosima sa svetom;
- slobodno kretanje ljudi, roba, usluga i kapitala;
- stvaranje jedinstvenog poljoprivrednog tržišta;
- stvaranje zajedničke trgovinske i socijalne politike;
- pridruživanje Zajednici kolonija kojima upravljaju države članice.

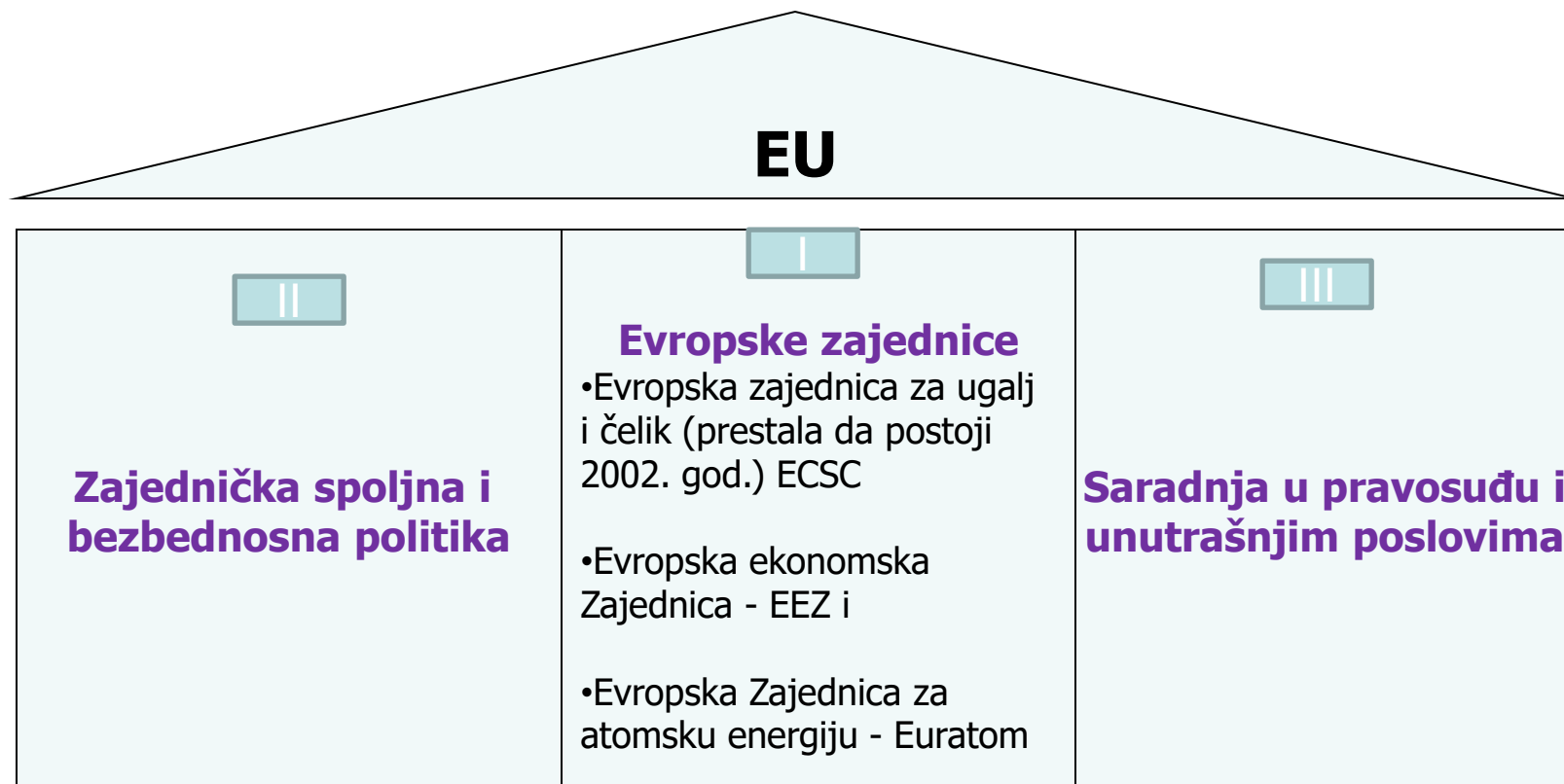
Euratom je predviđao:

- stvaranje uslova za razvoj nuklearne energije u mirne svrhe;
- obezbeđenje sirovina i goriva državama članicama i kontrola njihovog korišćenja;
- stvaranje zajedničkih propisa o zaštiti zdravlja i sigurnosti građana

- **13. mart 1979.** – Na snagu stupa **Evropski monetarni sistem (European Monetary System, EMS)** u okviru kojeg je usvojeno da se međunarodni obračuni vrše u zajedničkoj jedinici „**eki**” (European Currency Unit, ECU).
- **1. juli 1987.** – Na snagu stupa „**Jedinstveni evropski akt**”

- **7. februar 1992.** – 12 zemalja članica na Samitu u **Mastrihtu** potpisuje ***Ugovor o Evropskoj uniji*** gde se ističu glavni ciljevi EU:
- ekonomska i monetarna kohezija i stvaranje jedinstvene valute;
- uvođenje državljanstva Unije;
- zajednička spoljna i odbrambena politika;
- čvrsta saradnja u pravosuđu i unutrašnjim poslovima;
- efikasnije delovanje mehanizama i institucija Zajednice.

Ugovorom iz Maastrichta definisano je da Evropska unija počiva na tri stuba

- Današnji izgled Evropske unije je određen:
 - Ugovorom iz Mاستrihta,
 - Ugovorom iz Amsterdama,
 - Ugovorom iz Nice,
 - Ugovorom iz Lisabona (Reformski ugovor) – stupio na snagu 1. decembra 2009.

- **1. januar 1994.** – Osnivanje **Evropskog monetarnog instituta (EMI)**
- **25. mart 1998.** – Evropska komisija formalno preporučuje 11 zemalja za ulazak u EMU
- **31. decembar 1998.** – Eki promenjen u evro po kursu 1:1
- **1. januar 1999.** – **Evropska centralna banka** preuzima centralnu monetarnu vlast. Ovaj datum se računa kao datum rođenja nove jedinstvene valute evra
- **2. januar 2001.** – **Grčka** postaje dvanaesti član EMU
- **1. januar 2002.** – **Evro** postaje zakonsko sredstvo plaćanja
- **1. juli 2002.** – Sve nacionalne valute iz Evro zone su povučene. Sve nacionalne valute su prestale zvanično da važe.

Evropska monetarna unija je unija nastala kao rezultat dogovora suverenih, demokratskih zemalja o napuštanju nacionalnih valuta i uvođenju nove, evra.

KRITERIJUMI KONVERGENCIJE KAO USLOV ZA ULAZAK U EMU

Stopa inflacije ne sme biti veća od 1,5 % u odnosu na prosek stopa inflacije u tri zemlje EU sa najnižom stopom inflacije

Budžetski deficit ne sme prelaziti 3% BDP-a date zemlje

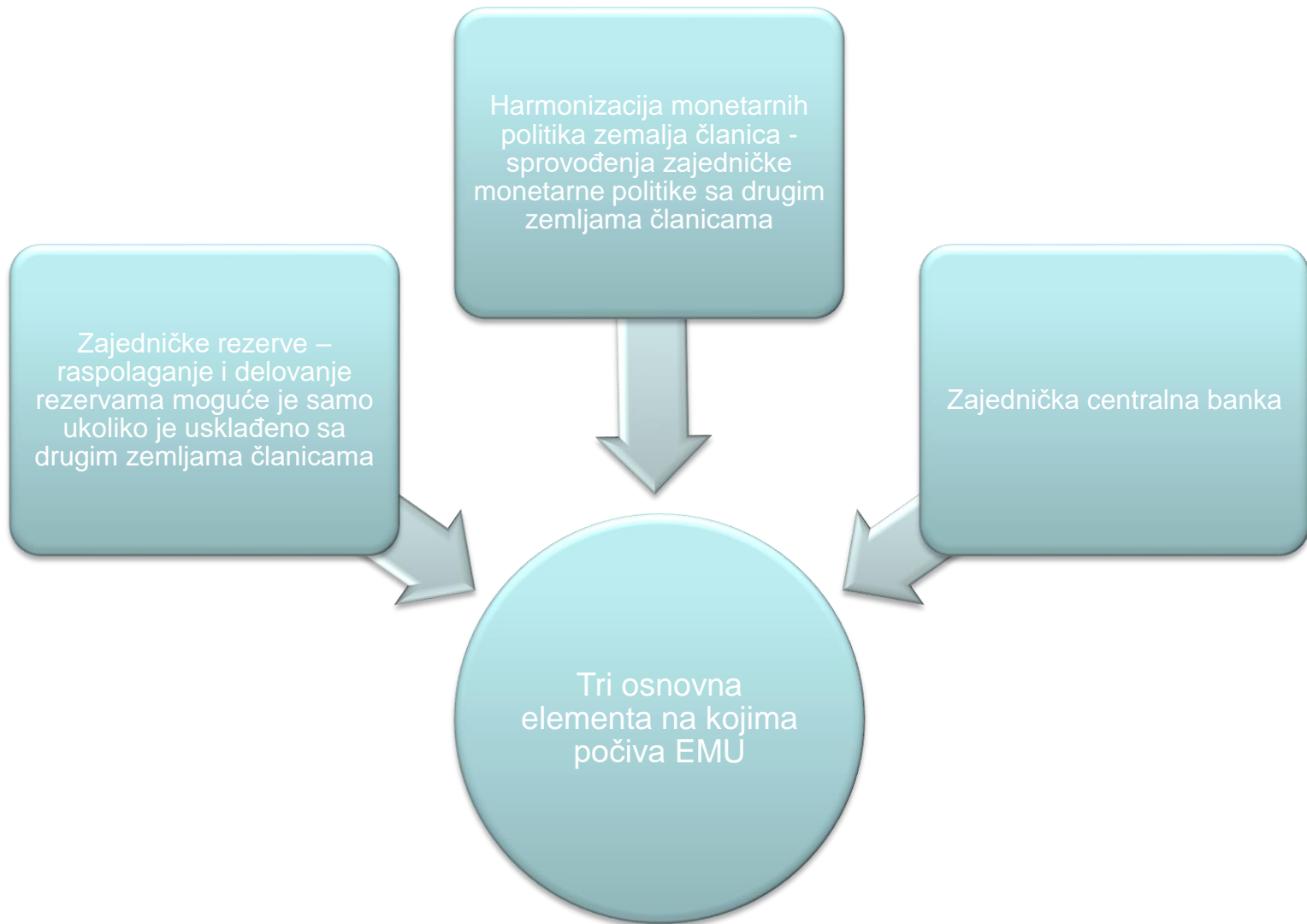
Javni dug ne sme biti veći od 60% BDP-a date zemlje

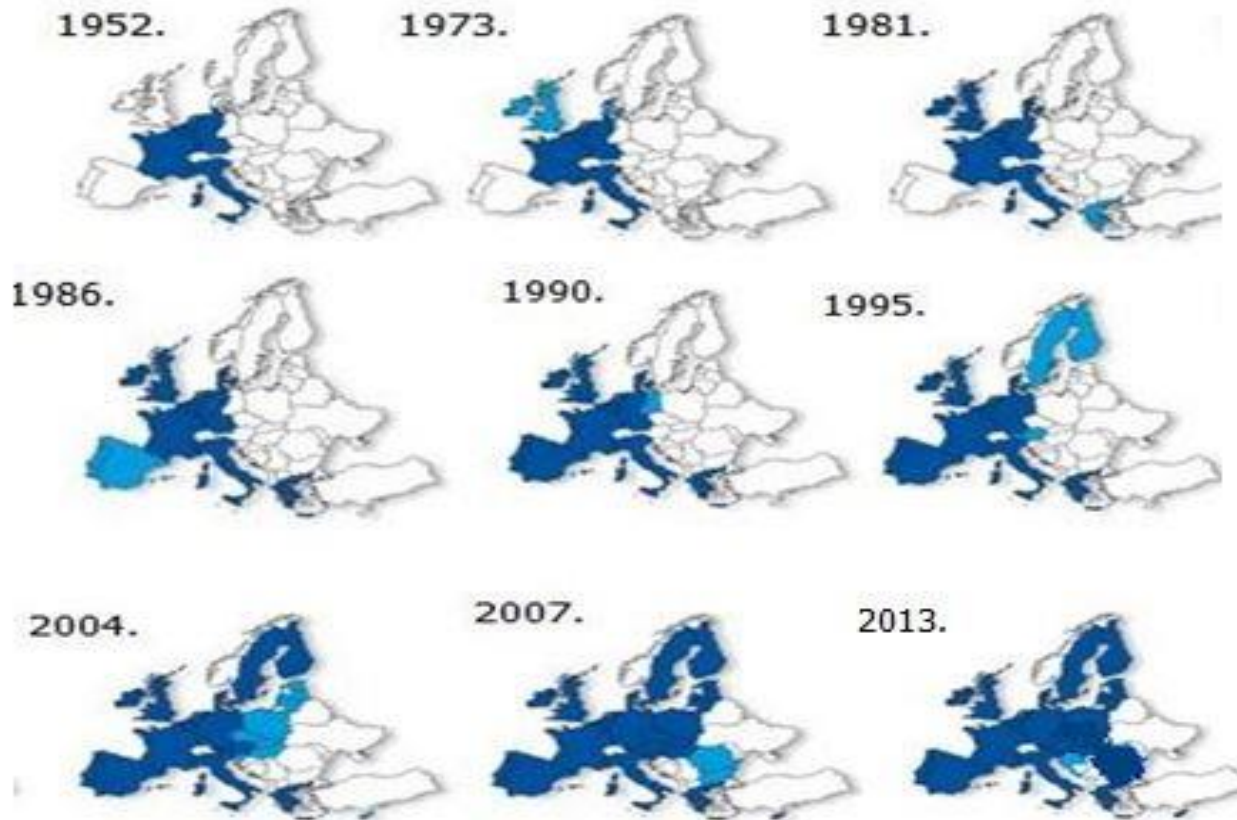

Poštovnje granice odstupanja valuta koju predvide EMS, bez devalvacije svoje valute u odnosu na druge valute zemalja članica EU

Dugoročne nominalne kamatne stope tokom godine ne smeju da odstupaju više od 2 % u odnosu na kamatne stope tri najuspešnije zemlje Unije, tj. tri zemlje sa najnižim kamatnim stopama

- 1. januar 1973. – Prvo proširenje Zajednice (Velika Britanija, Danska i Irska)
- 1. januar 1981. – Drugo proširenje (Grčka)
- 1. januar 1986. – Treće proširenje (Španija i Portugalija)
- 1. januar 1995. – Četvrto proširenje (Austrija, Švedska i Finska)
- 1. maj 2004. – Peto, najveće proširenje (Kipar, Češka, Estonija, Mađarska, Letonija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija).
- 1. januar 2007. - Šesto proširenje (Bugarska i Rumunija)
- 1. jul 2013. – Sedmo proširenje (Hrvatska)

Kopenhagenski kriterijumi

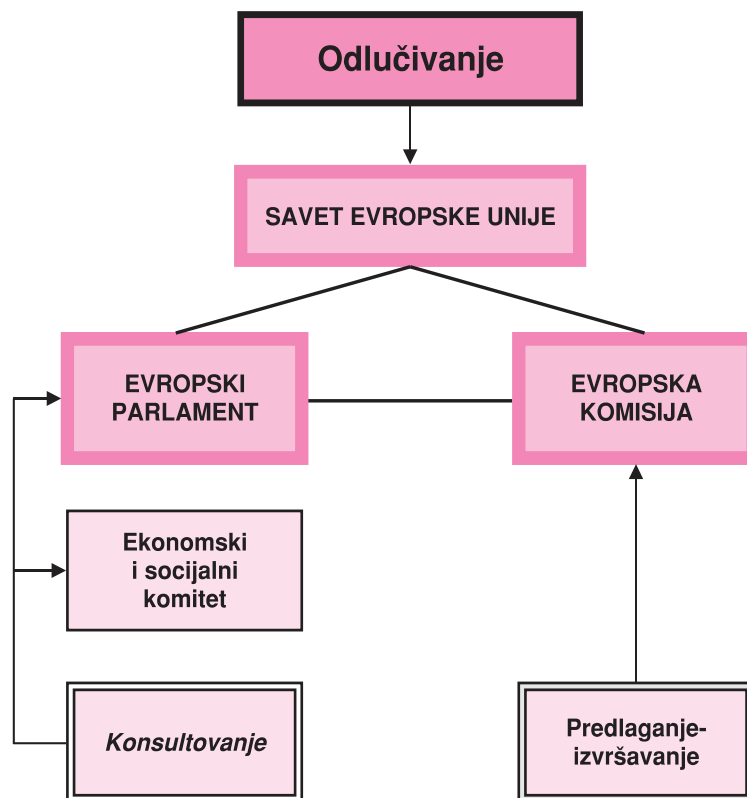
- ***Postojanje stabilnih institucija koje garantuju demokratiju, vladavinu prava, ljudska prava i zaštitu prava nacionalnih manjina;***
- ***Postojanje tržišne privrede kao i njena sposobnost za sučeljavanje sa konkurencijom u okviru EU;***
- ***Preuzimanje obaveza koje proizlaze iz članstva u EU, kao i privrženost ciljevima političke, ekonomske i monetarne unije.***

INSTITUCIJE

- Evropska komisija
- Savet Evropske unije
- Evropski parlament
- Evropski savet
- Sud pravde Evropske unije
- Evropski revizorski sud
- Evropska centralna banka

SAVETODAVNA TELA

- Ekonomski i socijalni komitet
- Komitet regiona
- Ombudsman
- Komitet stalnih predstavnika (COREPER)

- Evropska Komisija sastavlja predloge i inicijative na osnovu kojih Savet ministara odlučuje nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom i Ekonomskim i socijalnim komitetom.
- Savet ministara i Komisija donose:
 - **Regulative (uredbe)**
 - Obavezne su i direktno se izvršavaju u zemljama članicama
 - **Direktive (uputstva)**
 - Obavezne su u pogledu rezultata koji se želi njima ostvariti, ali svaka zemlja članica ima slobodu izbora u vezi načina sprovođenja
 - **Odluke**
 - Obavezne su za one kojima su upućene
 - **Preporuke i mišljenja**
 - Njihovo sprovođenje nije pravno obavezujuće

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА